

מריקולוס אוריינטאליס

סיפור

מאת בן-ציון יהושע

א

עטור בדרגת סגן-מישנה ובתואר הזמני 'ממלא מקום השליש' הסתובבתי בגדוד מתוח חזה. כשהחברה רצו לספר חוויותיהם מהחופשה הייתי מתקפל אל תוך הקונכיה שלי. לא היה לי מה לספר. כמה מהם הסתובבו במקלחת עם כרבותל אדומה ובשרנית וסיפרו סיפורי זימה ואני התקלחתי כמעט בהיחבא והסתלקתי לעמל יומי כשכפות ידיי משמשות לי עלה תאנה. הייתי עדיין בבתוליי וחוז' מהזיות וחלומות רטובים על גיבורות סרטים רומנטיים שראיתי, שגילו לכל היותר זרוע חשופה וקורטוב של ירכיים, לא היו לי הישגים שיכולתי להתפאר בהם בפומבי. כשגיבורי הסרט התנשקו פניי היו סמוקים ונתמלאתי קינאה בגויים האלה המקבלים את שכרם כבר בעולם הזה.

בשקם קצינים הם הלכו והפליגו בשבח מעשיהם הטובים והיו מונים מספר הפעמים שחרשו וזרעו וככל שהפליגו בתיאוריהם כך בזתי למספרי הסיפורים. חבריי הקצינים הביטו בי במבט מלא רחמים ואחד ותיק ומנוסה מן השפלה אמר: "מה אתם רוצים, ירושלמי נשאר ילד טוב ירושלים עד ליל החופה ואז הוא שואל את הכלה מה עושים". הם רוקנו את מדף הכובעונים בשקם שדמו באותם ימים לפנימי של צמיג משאית. ליתר ביטחון שמרתי אחד בכיס הפנימי אם יתרחש נס. הנס לא קרה. הייתי בתוך תוכי הרוס לחלוטין.

באחד הלילות יצאתי להוציא את התסכולים שלי על חיילים שנרדמו בשמירה, על שין גימל שמאפשר לחיילות מבסיס סמוך להתגנב למגורי חיילים ועל חיילים החוזרים באיחור מאפטר. סמוך לחצות הבחנתי באורות במשרד הראשי. התקרבותי והצצתי דרך החלון. ראיתי את הפקיד הראשי, סמל ראשון ניסים מזרחי, המוכר יותר בשמו הלטיני "מריקולוס אוריינטאליס". הוא היה רכון על השולחן ומנורה מיקדה קרן אור על נייר שעבד עליו בשקדנות. כל הכבוד, אני אומר לעצמי, כל העולם ישן הס, רק מריקולוס שלנו עושה ניסים בחצות.

בעטתי בדלת ונכנסתי. מריקולוס הרים את ראשו, הרחיק תלתל בלורית מתפרע מעל עינו, חשף שני טורי שיניים שהיו ערוכים ומוכנים למיסדר המפקד ואמר:

"סג"מ יומטוב, כמעט הרגת אותי מפחד. ככה נכנסים ככה?"

"חייל טוב חייב להיות דרוך ומוכן לכל אפשרות. מריקולוס, כל הכבוד לך, איזו מסירות. ביום העצמאות נשגר אותך אל נשיא המדינה לקבל תואר של חייל מצטיין".

"מה פתאום מצטיין? אני בקושי חייל מזדמן!", צחק מריקולוס את אחד הצחוקים המוזרים שלו, שיצא לו בטבעיות מתוך הפנקריאס.

כשהתעמקתי ביצירתו של מריקולוס לא היה גבול לתדהמתי. הוא נראה כמו אלכימאי המנסה ליצר זהב מדומן. מריקולוס עסק לא פחות ולא יותר מאשר בזיוף שטר בערך נקוב של חמש לירות, בסיוע של נייר פרגמנט וצבעי עיפרון. זיוף שגם עיוור יכול היה להבחין בו במבט ראשון.

"סמל ראשון מריקולוס אוריינטאליס", אמרתי בקול לא לי, "מה זה צריך להיות?"

"העניין לא פשוט. קח לגימה של ערק ונדבר". מריקולוס שלף בקבוקון זעיר מכיס הדגמ"ח, מזג טיפת משקה אל מכסה הפח ומבלי לחשוב הרבה גרגרתי את המשקה הישר אל הענבל שבקצה הלשון.

"נו", אמרתי בקוצר רוח.

"עכשיו שתפסת ראש, בוא תלמד סוף סוף איך גבר מאבד את בתוליו ואפילו מקבל עודף לשתות כוס חלב".

"מה הקשר בין גבר, בתולים וכוס חלב?", הבעתי את סקרנותי.

"פעם בשבוע אני מעתיק על נייר פרגמנט שטר של חמש לירות משני צדדיו, מדביק, מקפל את השטר והולך ב'אפטר' לזונה ביפו", אמר מריקולוס בגאווה, "נותן לה את השטר המקופל ומבלי לחשוב הרבה היא מכניסה את השטר לחזיה, עושה מספר, מקבל הנחה של לירה ועם העודף אני שותה כוס חלב אצל 'רגל של עץ' וכוותינו חוזרים בשלום לבסיסם".

"אתה פושע אמיתי, החבר מריקולוס אוריינטאליס", נבחתי עליו, "אתה לא פוחד להיתפס? אתה עוד תגמור את החיים שלך בבית סוהר. פעם פושע תמיד פושע".

"ברוך השם יש הרבה זונות ביפו. אתה מכיר זונה שתרוץ לספר לחברה שלה שגם דפקו אותה וגם החזירה עודף?", צחקק מריקולוס את צחקוק הפנקריאס הידוע שלו.

עמדתי המום מבלי יכולת להוציא מילה. ינקתי עוד טיפת ערק והבטתי במריקולוס בעיניים מימיות.

"סג"מ יומטוב, באפטר הבא אתה נוסע איתי ליפו, מקבל ממני שטר חדש של חמש לירות, דופק זונה, מקבל עודף ושותה כוס חלב". הנוסחה הייתה מוכרת. כמו שאני מכיר את עצמי, דווקא אותי, ילד טוב ירושלים, היו תופסים. פותחים תיק, כלא ארבע, הורדה בדרגה וזאת לאחר שהסרסור שלה היה מארגן את הפרצוף שלי מחדש לפי טעמו האישי.

מריקולוס הגדיל לעשות, כשביקש ממני גם לשמור בסוד את תעשיית השטרות שלו. הוא לא היה מסוגל להבין איך אפשר ללכת לזונה ולשלם לה באמת.

"אני מוכן לנסות", אמרתי כטוב ליבי במשקה, "אבל עם שטר אמיתי מהמשכורת הצבאית".

"ירושלמי נשאר ירושלמי, אבל אהבל", לגלג מריקולוס.

ב

ביום שלישי יצאה פלוגת המפקדה לאפטר. ערב ירד על יפו. מריקולוס ואני קפצנו מהמשאית הצבאית, לא הרחק ממיתחם הלונה פארק ביפו.

"תפוס מחסה מתחת לפנס", ציווה סמל ראשון מריקולוס אוריינטאליס על סג"מ יומטוב. חיוור כמו סיד, שקישט את גזעי העצים בבסיס, עמדתי צמוד לפנס וחשתי פיק ברכיים. לא הייתי אדון לכפות ידי ורגליי שנדו בויברציות של חולה פרקינסון טרמינלי. אני הולך לאבד היום את בתוליי אצל זונה אלמונית חסרת רגשות וגם לשלם על כך. מריקולוס הוותיק והמנוסה ניסה לעודד את רוחי בכל מיני אמצעים מלאכותיים, אך ללא הועיל.

חלפו עשר דקות ארוכות כאורך הגלות וכוחותינו הבחינו בצלליתו של בריון גזי, משולש קצר-רגליים, חמוש בנעלי שפיץ ולפניו התנשא ענן כבד של אפטר-שייב זול שהתחזרה בריחות כבדים של קוניאק מדיצינל. המשולש התקדם לעברנו בתנועה מאיימת. לאור הפנס הבחנו בשיני זהב ובשרשרת אופניים עשויה זהב שהייתה תלויה על צווארו. לא היה ספק זהו הסרסור. מאחוריו צעדה נערה כבת שבע-עשרה, נערה שגדלה קודם זמנה. עיניה נצבעו בכבדות ושפתיה היו משוחות ברישול בשפתון. החצאית שלה בקושי הסתירה את תחתוניה. מאחוריה צעדו כמה אברכי משי בשחורים. הסרסור הצביע בכף ידו בתנועת אקדח ורמז לנו להצטרף לחבורה. מריקולוס כבן בית הצטרף ללא היסוס. רק אני השתרכתי אחריהם כאילו גררתי משאית חצץ במעלה הקסטל.

בדממה מביכה הגיעה החבורה המוזרה שנשלפה מסרט ישן לפרדס נטוש, שרק גדמים של עץ הזכירו את עברו המפואר. הזדהיתי עם כל גדם עץ בפרדס כאילו מוהל אלמוני ניסר גם אותי. ביקשתי להסתלק מן הזירה, אולם הסרסור שחש במבוכה שלי, משך לי את החולצה מתוך המכנסיים בתנועה מאיימת שלא מותירה מקום לספק ונשף על פניי אדים מאוסים של אלוהול, אפטר שייב ועשן סיגריות:

"שילמת, עשית, הלכת. הבנת ילד?" היה ברור לי שהסתלקותי בשלב זה מן המערכה היא בבחינת סכנת חיים. גופי מיאן להסכים עם החלטתי.

תוך עשר דקות אולי קצת יותר כל החבורה נעלה את גן השעשועים והגיפה את התריס כשהיא רופסת ומפויסת. נותרתי אחרון. ההמתנה נראתה בעיניי כנצח. ניצבתי מפוחד כשאני נושא עיניי למרומים ומחכה שבעיצומו של הקיץ יפול ברק על גדמי העץ וישרוף את כולנו עם הפרדס האומלל ועם בעל שרשת האופניים העשויה זהב. חסתי רק על הזונה הקטנה.

"בוא אליי פרפר נחמד, שב לי על כף היד", צחקקה הזונה.

"אולי בפעם אחרת?", ניסיתי את מזלי בפעם האחרונה.

"שמי ז'ורז'ט. אני מתה על טירונים. אני כבר אטפל בך ילדון שלי, חייל של שוקולד". היה משהו רך ונעים בקולה של הילדה הזאת. היא קמה מן הקרטון ששכבה עליו וליטפה את פניי. חשתי דפיקות לב מואצות בחזה. פניי הקפואים הלכו והתמלאו דם. רק המת לא התעורר מקברו. למלך שלמה היה אפיריון ולי יש קרטון המעלה ריחות מבחילים של עץ חרוב. שמעתי מעבר לעצים את קולו של מריקולוס:

"היא אדירה. היא משגעת. היא בובה".

הושטתי לה שטר אמיתי של חמש וקיבלתי עודף של לירה הנחה לכוחות הביטחון. ליבי היה ערוך לקרב, אך גופי הכריז על שביתת נשק. נסיונותיה עלו בתוהו.

"אֵלֶךְ קצין", זעם הסרסור על האימפוטנט שנקלע לטריטוריה שלו וגנב זמן עבודה.

"אתה לא גבר אתה", פסקה ז'ורז'ט, "אני לא זקוקה לכסף של קצין צה"ל שלא עומד לו". היא שלפה מתוך החזיה שלה שטר ואמרה: "קח את הכסף שלך, אני לא צריכה עודף". לקחתי את השטר ועמדתי בצד והקאתי. משהתאוששתי יצאתי לקראתו של מריקולוס.

"כל הכבוד לך יומטוב", אמר מריקולוס, "הצלחת להיות עם ז'ורז'ט שעה שלימה. נכון שהיא גדולה?"

"כל כך הייתי טוב", התרברבתי, "שאפילו היא החזירה לי את החמש לירות", אמרתי בקול לא לי ושלפתי את השטר המקופל בגאווה. מריקולוס פתח את השטר המקופל ופרץ בצחוק הפנקריאס הידוע שלו:

"מזל של לא יוצלת. היא החזירה לך את השטר המזויף שנתתי לה".

"זייפן אחד, ימח שמך וזכרך. כל חייך אתה תשב בכלא ואני רק אשמח".

"אני לא מוותר על כוס חלב. נשתה כוס חלב ובערב אני מספר לכל הבסיס איזה גבר אתה. דופק זונה במשך שעה ומקבל בחזרה את הכסף ועוד לירה לכוס חלב. כל הכבוד סג"מ יומטוב".

ג

היה זה בעיצומו של קיץ קשה בירושלים. במכולת של מרציאנו פגשתי פנים מוכרות שלא ראיתי אותן מזה כעשרים שנה. הוא הסתובב עם כרס כבידה של נהנתן, שניסתה להסתתר בתוך גופיה ומכנסיים קצרים. נדמה לי שקומתו התנמכה או שאני הוספתי כמה סנטימטרים. הכרבות המשומנת שלו נעלמה ובמקומה נח בשלום על פדחתו מנחת מסוקים חף מכל דשא.

הוא נעץ בי מבט ארוך ואני החזרתי לו מבט. העיניים הממזריות של זייפן שטרות חיבלו עדיין תחבולות, כשני עכברים חסרי-מנוח. תקענו כף והוא צחקק את צחקק הפנקריאס שלו כמו פעם.

"מריקולוס אוריינטאליס", זעקתי.

"סג"מ יומטוב. למעלה מעשרים שנה שאף אחד לא קרא לי מריקולוס אוריינטאליס. אנחנו בחופשה קצרה אצל החותנת".

"מה מעשיך?", הסתקרנתי.

"עד לפני חודש מנהל מחלקת מטבע זר. אתה סולח לי, אני פשוט ממהר", גילה לפתע חוסר סבלנות.

שבועיים נוספים חלפו. ישבתי לארוחת בוקר ולגמתי להנאתי כוס חלב חם, שראשיתו בקיוסק של 'רגל של עץ'. בעמוד הפנימי של 'הארץ' הבחנתי בהודעה הבאה:

מנהל מחלקת מטבע זר הועמד לדין באשמת מעילה בחצי מיליון דולר שהעביר לחשבוננו. מר ניסים מזרחי זייף את חתימותיהם של בעלי חשבונות המתגוררים בחו"ל ונטל את הכסף לעצמו. בית המשפט פסק למר מזרחי שמונה-עשר חודשי מאסר ועוד שנתיים על תנאי. הבנק שניסה להפקיע את רכושו של הפקיד לא מצא נכס כלשהו הרשום על שמו. הפקיד הביע חרטה על מעשיו בפני בית המשפט, אך הבנק יצא נקי מחצי מיליון דולר.

שתיתי את החלב החם ולא פסקתי לצחקק מתוך הפנקריאס הפרטי שלי. אשתי וילדיי הסתכלו בי כמי שנטרפה דעתו.

"מה קרה יומטוב?", מביטה בי אשתי בדאגה.

"מי שמרמה זונה בחמש לירות סופו שיירמה בנק מכובד בחצי מיליון דולר", אמרתי והיא לא הבינה מה אני סח.